

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRIOCZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Ami a magunké.

Csak néhány esztendeje mult, hogy a nemzeti lelkesedés hevében elhatároztuk, hogy a magyar ipart, a magyar termelést fogjuk ezentul támogatni. És ez elhatározás nyomán megszületett a tulipán, a magyar iparpártolás jelvénye. De csak szalmalángnak bizonyult ez is mint annyi más fogadkozásunk. A statisztika kérélméletlenül kimutatta, hogy azóta még több iparterméket hoztak be a külföldről, mint annak előtte. A tulipán, mint egy tulhangoz nemzeti mozgalom szép jelvénye, hervadásnak indult és ma már senki nem viseli, de megfélekedtünk akkor tett fogadalmunkról is.

Pedig a szándék jó és nemes volt, csak az a baj, hogy mi ebben is, mint annyi más dolgunkban, csak a külsőségeknek akartunk megfelelni. Azt hittük, ha kitűztük a tulipánt, akkor már eleget is tettünk

hazafias kötelességeinknek. És a tulipánnal gomblyukunkban vásároltuk tovább az osztrák iparcikkeket, még olyan esetben is, amikor gazdaságosabb dolog lett volna a magyar termelés támogatása. *Nekünk csak jelszavak iránt van érzékünk*, de komolyan nem tudunk gondolkodni a magyar művészet dolgairól. A tulipán mozgalom csak arra volt jó, hogy felébresszük osztrák szomszédaink ellenérzését. Ők valóban megcsinálták a tulipánmozgalmat ellenünk, mert azóta megcsappant a kivitelnk. És ehhez nem kellett nekik jelvény sem, de megsugta egészséges életösztönük, hogy az osztrák iparcikk bojkottjára nekik a magyar termelés visszatartásával kell válaszolniok.

Küszöbön van a karácsony szent ünnepe. Még a legszegényebb családban is szokás ilyenkor ajándékkal kedveskedni azoknak, akiket szeretünk. Fájdalom, a karácsonyi

ajándékok javarészét sokan még most is Bécsből hozatják. Nem tudnak leszokni erről a megrögzött gyakorlatról most sem, amikor a magyarok iránt való gyűlölet szinte már lángot vet az osztrák császárvárosban. A mi iparosaink és kereskedőink alig tudnak megélni a mostani szűkös viszonyok között, mikor a megdrágult élet minden súlyát nekik kell először megérezniök. Milyen szép elhatározás volna, ha egyszer és mindenkorra megfogadnánk, hogy nem veszünk többé semmit Wienben. Annyira gyűlölnék ott bennünket, hogy politikai életünk válságos voltát is a magunk előnyére akarják kihasználni. Még ha hasznunk sincs belőle, akkor is öröm tölti el őket, hogy nálunk bajok vannak. Gonosz tanácsaikkal, annyira megfertőzik a Burg légkörét, hogy ott most már a mi legtermészetesebb nemzeti jogainkat sem hajlandók elismerni.

„TALÁLKOZZUNK“

a minden tekintetben kielégítő, villanyvilágítással ellátott modern „NEMZETI KAVÉHAZ“-ban, a Petőfi-téren!
hol minden este Veres Tóni ki ünnö zenekara játszik.

A török színházak.

Konstantinápoly, december hó.

Az európai klub színházának falain ölnyi plakátok hirdetik a híres, császárilag kedvelt, egyedüli amatőr (mert ezek a modern színészek mind amatőrök) török színház társaság megérkezését. A plakátok mindezt török, görög, örmény, zsidó és francia nyelven és írással kiálják világgá, közlik még a darab címét megfelelő alcimokkal is ugyanannyi nyelven, mint a felírást, de már a szereplők névsorát nem, mert különben kiviláglanék, hogy ugyanazok, kik az első felvonásban fiatal gyerkőcök, a másodikban már megöszült aggastyánok lettek. Hogy mire volt jó a hirdetés ennyi nyelven megszerkesztetni, rejtély előttem; nem beszélnek az egész előadás folyamán egy árva szót sem ezeken a nyelveken, egynéhány obligát „merci“-t kivéve.

Az előadás csakhamar megkezdődik és előtűnik a török színészet ifjúkora a színházi kellékekkel csak gyéren felszerelt színpadon. A darab természetesen (más témája ugy sem lehet) Abdul Hamid önkényű uralkodásának végnapjaiban játszik. A szerző, ki maga a főhős, darabrendező és társulatigaz-

gató, a már közismert szabadgondolkodó új-török tisztben személyesíti a főhöst, ki ugyan-csak bőven ontja magából a hazafias frázisokat, mint pl.: Meg kell támadni a görögöket, Krétát nem szabad elhagyni, stb. (az mellékes, hogy Abdul Hamid exszultán idejében a krétai kérdés még meg sem született jóformán, de mikor ezt a szindarabot játszották, már javában dühöngött!). Majd felváltak ellene a mindent, sőt még ennél is többet, a meg nem született ideákat is pontosan tudó hamidi kémeek. Az első felvonás azzal végződik, hogy a szultán pénzén megvesztegetett katonák berontanak a tiszt lakására s őt halálra keresik. A tiszt azonban figyelmes lévén a szomszéd szobából behangzó zajra, — szolgája ugyanis nem akarja a katonákat beengedni, mire azok őt megölik — vakmerően megszökik az ablakon át. A berohanó katonák már csak hült helyét találják.

Általános a megkönnyebbülés. Tapsolni keveset tapsolnak az emberek, habár általános a nézet, hogy ezek a szereplők a legjobb színészek a világon. Szünet alatt körül néztek és meglepődve látok néhány női arcot a száznál több vörös fezz között. Közlebből azonban csakhamar kiviláglik, hogy ezek a

holgyek a trup tagjai és — örmények (ezt nem is volt nehéz megállapítani).

A második felvonásban a tiszt apjának házában vagyunk. Szülők (első nőszereplő) és fia nagy érdeklődéssel hallgatják fiuk menekülési történetét, majd előkerül a jóbarát is. — Obligát feketekavó. — A jóbarát ugyan-csak szerelmes lehet (a látszat szerint) a lányba, de ennek semmi egyéb jele, mint a valamivel nagyobb udvariasság egymás irányában és a gyakran találkozó villogó tekintet.

Szomszédaim, az ez időben Smyrnában időző flotta két tiszte felszisszen e nagy és hallatlan modernség láttára, de azért élvezettel hallgatják a deszkákról lehangzó csacsogást. Nem is olyan nagy nőgyűlölők ezek a törökök, — habár nem mondhatnám, hogy a szereplő színésznők még csak csinosak is lettek volna. Valódi örmény típusok (az összes török színésznők örmények vagy más fajbeliek, sohasem törökök), élesen metszett vonások, erősen hajlott görbe orr, hosszú száj, csinos termet (ez az egyedüli volt csinos) és sok-sok — piros festék.

Cselekvény már van a szindarabban, ellentétben a régi, folytonosan szavaló színészetrel, de játék, az meg hiányzik. Színész,

Kugler cukorkák

főraktára Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében Kossuth-utca 11.
Karácsony és újévre legalkalmasabb ajándék.

„Debreczeni Képes Kalendárium“

1910. évre már 10-én megjelent és ingyen kapja a DEBRECZEN előfizetője még az is, ki most lesz új előfizető.

Az osztrákok legérzékenyebb pontja a zseb. Amely pillanatban észreveszik, hogy a magyar vásárló közönség kezd elmaradozni, majd észbe kapnak és nem áskálódnak ellenünk, mert hiszen kikből élnek, ha nem belőlünk? Milyen alacsony lehet rólunk a véleményük, mikor mi ennyi feneketlen rosszakarát után is rabszolgái vagyunk az osztrák iparnak, az osztrák termelésnek, az osztrák művészetnek, a magunkét pedig a hamupipóke szerepére kárhozzatjuk.

Ismételten azzal a kérelemmel fordulunk a közönséghez, ne vásároljon a karácsonyi ünnepekre, de azontul se bécsi portékát. Van nekünk mindenünk, vannak jóra való iparosaink és kereskedőink, akik megérdemlik, hogy támogassuk őket. A gyűlölködő szomszéd boldoguljon nélkülünk úgy, ahogy tud. Nem kell ehhez tulipán, csak erős, férfias elhatározás és egy szemernyi magyar érzés, magyar büszkeség.

Aki erre sem képes, az nem volt és nem lesz soha magyar, de az nem is érdemli meg, hogy ennek az áldott magyar földnek a kenyerét egye és levegőjét szívja magába. Sokkal szebb lesz a mi karácsonyi ünnepünk, ha annak alkalmi ajándékait a magyar föld, a magyar kézműves, a magyar zseni művészete termelte.

A karácsony a szeretet ünnepe; hogyan hozhatnánk tehát mi onnan ajándékot a mi szeretteinknek, ahol számunkra csak gyűlölet terem? Ugy érezzük, hogy osztrák termelés megfertőzné a karácsonyfa bensőséges, családias, tiszta légkörét.

Politikai hireink

Lukács és Khuen meghívása.

A függetlenségi párt elvű állaspontja.

Budapest, december 16.

A király tegnapi tényével kilépett abból a passiv resistenciából, amelybe nyolc hónap óta eltáncolta magát. Lukács László és gróf Khuen-Héderváry Karoly meghívása az első lépés, amelyet a király tett és a politikai világban azt hiszik, hogy a további fejlemények most már gyorsan fognak következni. A két meghívott politikus ma délután utazott Bécsbe s holnap délelőtt járulnak a király elé.

A politikai világ a végsőig fokozott érdeklődéssel néz a közel jövő eseményei elé. A kombinációk egész raja röppent fel ismét a függetlenségi párt kormányalakításából egészen a katonai uralomig.

Lukács László meghívásából ugyanis azt következtetik, hogy Bécsben ismét ahhoz a kibontakozási tervhez fordultak, amelyet a nyáron állított fel Lukács László és amely a válság megoldását a függetlenségi pártal célozta. Ezzel a hírrel szemben a függetlenségi- és 48-as párt vezérének Justh Gyulának szaván indulva, azon az állásponton van, hogy a személyi kérdés teljesen mellékes, mert a függetlenségi párt csak olyan kibontakozási terv megvalósítását támogatja, amely megfelel a párt elveinek és lehetővé teszi programjának megvalósítását. A párt most a gazdasági önállóságért küzd, amelynek első feltétele az önálló magyar jegybank felállítása.

Lukács László próbálkozásával szemben tehát a párt egyelőre a várakozás álláspontjára helyezkedik s csak az audiencia eredményének ismerete után fogja elhatározni követendő eljárását. Ha Lukács László olyan engedményeket hoz, amelyek alapján lehetséges a függetlenségi párt gazdasági programjának megvalósítása, a párt nem zárkózik el támogatása elől. Hangsúlyozni kell azonban, hogy ezeknek az engedményeknek valóban igen lényegeseknek kell lenniük. — Ha azonban Lukács László nem tud elérni eredményt, amely a függetlenségi pártnak

minden irányban megfelel, akkor a függetlenségi párt természetesen éppen olyan határozottan fog szembeszállni vele s a legkiméletlenebb harcot folytatja mindenki ellen, aki a nemzet érdekeivel szemben saját, vagy pártérdeket akar előnybe helyezni. A függetlenségi párt nem néz semmiféle egyéni, vagy pártérdekre, csak azért küzd, hogy programjának megfelelően elősegítse a nemzet fejlődését és haladását.

Lukács László ma egy újságíró előtt a következő kijelentést tette:

— Azt hiszem, hogy kihallgatásom csak informatív jellegű lesz. Ha azonban bármily irányban megbízást kapnék, az csak alkotmányos lehet. Semmiféle alkotmányellenes kísérletre nem vállalkozom.

A Kossuth-párt az indemnitás megszavazásának megtagadásával már rálépett az ellenzéki terére. Érdekes azonban, hogy a Lukács féle kombináció előtérbe helyeződése dacára gróf Apponyi volt az, aki az indemnitás megszavazása mellett volt, még Kossuth Ferencel szemben is. A két miniszter között ezért nagy a feszültség és a tegnapi értekezletet követő vacsorán Apponyi már nem is ült Kossuth mellé.

Mint beavatott forrásból eredő hírt közlik, hogy a Lukács—Khuen-féle próbálkozásnak alapja az általános választói jognak megvalósítása lesz pluralitás nélkül, amely mellett a többi kérdések továbbra is függőben tartatnának. Ezt a hírt azzal is erősítetik, hogy ha Lukács László sem tud parlamentáris megoldást találni, utána föltétlenül katonai kormány fog következni, amely mindent fölborít.

Ilyen körülmények között ül össze holnap délelőtt a képviselőház. Wekerle Sándor miniszterelnök és gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ma délelőtt megjelentek a képviselőházban és hosszasan tanácskoztak Gál Sándor elnökkel és Návay Lajos alelnökkel a holnapi ülés előkészületeiről. Később megjelentek Kossuth Ferenc és gróf Apponyi Albert miniszterek is, akik szintén résztvettek a tanácskozásban.

Ma és holnap az összes pártok értekezleteket tartanak, amelyeken megállapítják a képviselőházban követendő eljárásukat.

színésznek úgy játszanak, mintha bennük egy gépezet volna elrejtve, mely mozgatja fatagjait, élet, élénkség nélkül. Nem a valóságot hozzák színre, hanem az egész valami ceremónias chaos, melyből csak az tűnik ki, midőn a szereplők felőrákig elszavalnak egyes dolgokat, a többi pedig mintha aludnék. A török már magában az életben is szereti a ceremóniákat, szindarabjaiban pedig valóság-gal tulságba viszi ezt s így kerül ki belőlük valami meghatározhatatlan, csupa tort yonakból álló megint csak ceremónia. Életet ebben a darabban csak a klub kertjéből behangzó kártyatársaság pezsgősüvegeinek durrogása képviselt. De folytassuk a darabot. A tiszt rejtekhelyét csakhamar kiszimatolják a esaszári kopók, elfogják az egész családot s börtönbe hurcolják. Mindez két felvonásban. Képzelted, mennyit kellett itt időközben szavalni!

A negyedik felvonásban következik azután a deus ex machina és a vég. A tiszt bírái előtt áll, kiket nővérének sem sikerült meglágyítani, (igaz, hogy ha úgy kérne tőlem valaki valamit, mint kért ez a hölgy, hát én sem tekinteném szükségesnek, hogy megígérjem kérése teljesítését. Tessék csak képzelni egy felőrás szónoklatot Allahról és

az ő prófétájáról! A bírák egyike Abdul Hamid, az elesapott szultán maszkját viseli és pompásan imitálja, a közönség csendes kacaja között, annak folytonos reszketését. A tiszt ugyancsak fölénben érzi magát és állandóan a legnagyobb gorombaságokat vágja bírái fejéhez (mar ez kérem csak képletesen legyen mondva!), legyarázza, árulóknak nevezi őket stb. a közönség tomboló tetszészaja között. Különösen arra a szultáni maszkra lehet dühös, mert mindig hevesen közeledik annak széke felé, mely mozdulat az illetőt mindannyiszor ideges, széke mögötti menekülésre kényszeríti. Az egész jelenet, amely a legjobban sikerült s amely talán egyedüli pontja a szindarabnak, hol egy kis pislogó élet mutatkozott: a török bírói kar lecsufolása. (Tulajdonképpen nem is lecsufolása, csak majdnem realizálása annak, mert hát az bizony szereti az Allahtól eltiltott élvezeteket is, de meg Justicia arrafelé nem bekötött szemmel, hanem nyitott tenyerekkel szerepel.) Bírák voltak, kik az Allahtól a hívők számára eltiltott és csak gyauroknak fentartott szőlőnedvből ugyancsak beszédnek (jó bor is az a samosi lőre!), bírák, kiket úgy kell felrázni tárgyalás közben ópiumos álmaikból. Végül vádlott és bíró birokra kelnek

(ahán — gondoltam — most jön az élet!), de már is megjelent a deus ex machina személyesítője, a szalonikii felmentő hadsereg. Erről ugyan eddig egy szó sem fordult elő, de kérem, csak nem birkózhat soká bíró és vádiott! Azután az mellékes, hogy szóltak-e erről előbb, — fő, megjelent s hogy a tiszt a hadbírószak kezei közül kiszabadult s most a bíróság tagjai kerültek a közönség ének megelgedésére a csávéba.

Most következett szaválás egy félórásig felváltva: a darab végén pedig (evvel a felvonással be is fejeződött) a bírák könyörögtek a közönség óriási hahotája között kegyelemért, mely ha megkérdeztek volna, biztosan „recipe ferrum“-ot kiáltott volna.

Ezzel vége lett volna a darabnak, de még sem volt vége, mert most következett a legérdekesebb dolog (t. i. a muzu mán hallgatóság részére legérdekesebb), az apotheosis. Egy félórán át görögött, felváltva zöld és főleg piros színben, ének, szaválás, zászlólengetés, zene. Vége az volt, hogy az egész tömeg szinte ittasan ordította a szabadság himnuszát. Én menekültem, de még ma sem tudom, hogyan jutottam ki, folyton a piros és zöld szín egész tengerét látva magam előtt.

Karácsonyi cukorkák, karácsonyfa diszek, karácsonyi vásár
Cukorkagyár városi üzletében, Főter, Tiszapalota.

A karácsonyi vásár megkezdődött Aszmann Ferenc uridivat üzletében
Főter, Városházzal szemben. Gyári áron kerülnek eladásra: Nyakkendők, kalapok, kész férfi fehérneműk zsebkendők, téli harisnyák, plaidok, takarók, férfi ernyők, téli kötött áruk, kész férfi felöltők, angolkeztűk stb. Meglehető szép karácsonyi ajándéktárgyak óriási választékban.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Dr. Balogh Ferencről.

Kiról az egyház is megfélekedett

A beteg szoba ablakán szállottak, mentek a gondolatok. Az emlékezések kapesán, mint fehér virágokkal ékes fa, úgy emelkedett ki előttem Balogh Ferenc doktor, kollegiumunk szeretett tudós oktatója, kiváló egyházi írónk, akit a genfi egyetem tanára tudományos munkálataiért az elmúlt nyáron tüntetett ki a „theologiai doktorság”-gal.

Ennek a több mint félszázados oktatói és írói hasznos munkával kiérdemelt kitüntetésnek, mintegy tarkított ellentétéül ötlött elébem az ujságok egyik közelebbi számából a hír, hogy a napokban nálunk is osztottak „doktori” kitüntetést. A budapesti egyetem orvos tanári kara volt az, mely nem ugyan szakmabeli tudóst, hanem a vallás- és közoktatásügyi minisztérium csillogó beszélőképességű ügyvivőjét, Apponyi Albert grófot tüntette ki „orvosdoktori” disz diplomával.

Elgondolkoztam afelől a kitüntetés felől! Alapokban most hirdetett, részben végrehajtott kitüntetéseiről a magas kormány köröknek is.

A Balogh Ferenc iránt mindig éreztem hódolatot, ilyen körülmények között iratta meg velem azt a „cikket”, mely kollegiumunk büszkeségével teljes érdeme szerint foglalkozott a „Debreczen” f. hó 10-iki számában. Midőn szóvá tettem, hogy midőn a külföld tudósai hódoltak a több, mint félszázad éves oktató, az európai hírű egyházi író érdemei előtt, itthon legalább is közönytérül néprendre e nem mindennapi érdem és nagyság méltánylása felett.

Tudom én azt, hogy a puritán Balogh Ferencről távol áll minden hívságos vagy földi hatalom, csecebecsés kitüntetései után! Távol állott tőlem is, hogy cikkemmel olyesmivel „a kikoldulását” mozdítsam elő. Én főbbképpen és elsősorban a magyar református egyháznak, egyházkerületünknek a méltánytalanságára akartam rámutatni. Hiszem is, hogy az illetékes körök, mivel leginkább tudatában lehetnek Balogh Ferenc érdemeiről, szeretettel igyekeznek kifejezni legőszintébb elismerésüket. Nem valami cím, vagy rendjel kikunyorálásával, hanem hatáskörükben úgy, hogy doktor Balogh Ferenc érdemes emlékének fentartása mellett, a tudományok is szolgálhassanak. Ugyanis magát tisztelné meg a magyar református egyház, ez a hatalmas egyházkerület, ha alkalmas módon „Doktor Balogh Ferenc” tanár nevével, nagy érdemeinek méltánylásául olyan „öszöntődi alapot” állítana be, melynek jövedelméből — időnként — a genfi egyetemen tanulhatna kint a debreceni kollegiumnak arra érdemesített egy-egy tehetséges diákja... Egyháza részéről ez volna a legméltóbb hódolat Balogh Ferenc érdemei iránt, melyeket felsorolni, azt hiszem, nem szükséges?

Móricz Pál.

Előkészítő tanfolyam. A debreceni m. kir. állami fémipari szakiskolán jövő hó

4-én nyílik meg az előkészítő tanfolyam, mely részben a kazánfűtői, lokomobil és eséplőgép stabil gőzgép és részben a dynamógép és gázmotor kezelési őszi tanfolyamokra készíti elő az érdeklődő hallgatókat. A tanfolyamon heti 12 órában tanítják az ipari számvetést, az ábrázoló mértant, ügyirányt. A tanítás este 7-9 órák között történik. Beiratkozás céljából a szakiskola igazgatóságánál 3 kor. díj lefizetése mellett lehet jelentkezni.

Irodalom, művészet.

A századtrombitás.

Irta: Kató József.

Egy szép, mosolygó nyári estelen,
Mikor a legtöbb s legszebb dal terem,
Mikor dalát vígan dalolta más,
Akkor történt, hogy a szívébe lőtt
A századtrombitás,

A kapitány rapportra rendeli
Egytől-egyig mind, aki ismeri,
Adják elő, ki volt itt a hibás,
Hogy unhatta meg azt a büszke sort
A századtrombitás.

És szólt az egyik busan, résztvevőn:
— Voltam vele otthon egy esküvőn,
Miért, miért nem, jobban tudja más,
Csak azt tudom, hogy akkor sirt nagyon
A századtrombitás.

És a másik, az elmondta legott,
Hogy néki erről rég panaszkodott,
Hogy árva sorsa csak könyhullatás,
De nem hitte, hogy ebbe hal bele
A századtrombitás.

A napos káplár legvégül jelent:
— A csajkája már nem volt este lent,
Jól ismerem, van rajta két rovás,
És így aztán menázsit sem kapott
A századtrombitás.

A kapitány magánkívül kiált:
— Napos káplár bezáratom magát,
Hogy az meghalt, maga volt a hibás,
Mért nem kapott menázsit akkor este
A századtrombitás?

Ady Endre versei angol nyelven. Amerre eljűnek Ady Endre versei, mindenütt megüdvöztetik a lelkeket. Most Amerikában kezdik olvasni Adyt. az amerikai nagy lapokban egymásután jelennek meg költeményei angol fordításban. A verseket miss Blackmell nevére fordítja, aki a „Woman Journal” szerkesztője. Miss Blackmell egyébirant előszeretettel fordítgatja kisebb, elnyomott nemzetek poétáit és helyezi el a fordításokat a legnagyobb angol lapokban. A magyar költők közül eddig Petőfi és Ady Endre fordította. Adyra Braun Róbert cambridgei magyar ember tette figyelmessé; a fordításokban különben neki is része van, mert ő fordítja le prózában a verseket miss Blackmell számára. A kisasszonynak rendkívül tetszenek az Ady-versek. „Adyt fordítani” — írja Braun Róbertnek — „nehéz munka, de érdemes. Köszöm, hogy fölfedezte őt számomra”. A fordítások a „Boston Evening Record”, „Springfield Republican” és egyéb nagy amerikai lapokban jelentek meg, köztük van az „Uta éneke” és a „A magyar fa sorsa” című versek angol fordításai is. Amíg az angolba áttűtetett Ady-versek Amerikát meghódítani indulnak, az alatt a francia közönség is megismerkedik Páris megénekelőjével. Franciaúra Baranyai Zoltán fordítja Adyt, aki így lassankint az összes nagyobb irodalmakba bevonul.

TUDJA MÁR mit kap ujságunktól karácsonyi ajándéku! ?

Az új évnegyed előtt.

Olvasóinkhoz. Barátainkhoz.

A „Debreczen”-t már csak hetek választják el fennállásának XLII-dik évfolyamától.

Hosszu pályafutása alatt a polgárságnak mindig hű barátja volt a „Debreczen”. Ma is hazánk függetlenségéért, ezen városnak, ezen város polgárságának fejlődéséért küzd a „Debreczen”.

A „Debreczen”-t nagy áldozatok árán is fentartották, válságos viszonyok között is fentartották, ezen pártnak érdemes és áldozatkész oszlopai, hogy legyen olyan hirlapunk, mely a debreceni erős magyar nép szellemét, lelkét hiven tükrözze vissza.

Ma is válságos időköt él az ország, azonban a „Debreczen” ma is a nemzeti függetlenség igaz harcosaival küzd együtt. Ma sem tántorodott meg hazafias pályafutásában.

Kell, hogy a Debreczen város igaz független polgársága méltányolja a „Debreczen”-nek ezen küzdelmeit. Kell, hogy akik a függetlenségnek, egy komoly hangu, komoly irányu ujságnak igaz barátjai, most a „Debreczen” mellett csoportosuljanak.

Hiszen Debreczen városnak mind a három kiváló, szeretett képviselője a „Debreczen” által képviselt nagy magyar párthoz tartozik. Hazafias cikkeiket is a „Debreczen”-ben adják le. Azonban a „Debreczen” hasábjait nem foglalja le teljesen a politika. Minden tekintetben jól értesült és színvonalon álló ujságot adni olvasóinknak. A „Debreczen” tárgyilagos hasábjairól száműztük a kofalkodó személyeskedést.

A „Debreczen” szakavatott és hivatott tollu belső, mint külső dolgozóitársai ugy helyből, mint a közel vidékről és a fővárosból figyelemmel kísérik és lelkesen tolmácsolnak minden mozgalmat, mely a mezőgazdaszatnak, kereskedelemnek, iparnak, — tudományos és szépirodalomnak, — szin- és képzőművészetnek, — közoktatásnak, — társadalmi és közigazgatási életünknek széles keretében felmerül.

A „Debreczen” — bár távol állunk a piaci szószátyárkodástól — minden rovatát élénken tölti be s gondoskodtunk arról is, hogy a következő évnegyed alkalmából egy hasznos — és becses emléktárggyal lepjük meg a „Debreczen”-nek régi, mint új előfizetőit, akik a 300 oldalas „Debreczeni képes kalendariumot” teljesen ingyen kapják tőlünk.

A „Debreczen” elterjedtsége különösen a gazdalkodó körökben nagy előnyöket biztosít kereskedő- és iparos hirdetőinknek is, amit ezen alkalomból is a hirdetőik érdekében hangsúlyoznunk kell.

Találtatott
egy forrás, ahol mindenki

karácsonyi és újévi ajándékait

könyv-, papir- és zeneművekben legolósóbban szerezhethi be. Keresse fel „ACÉL”-féle antiquáriumot, ahol e szakba vágó cikkek mesés olcsó árban kaphatók. Piac-u. Kistemplommal szemben. Telefon 575.

Karácsonyi és újévi képeslapok rendkívül olcsón kaphatók.

Mivel Debrecen város és nagy magyar vidékének közönsége eléggé érett, fejlett már arra, hogy a közönséges töksori felfújt szenzációkon kívül, a hivatott tollal feldolgozott igazságokat, nagy érdekű közkérdéseket is megértse, méltányolja, bizalommal kérjük fel a „Debreczen” minden olvasóját, a „Debreczen” egyenes magyar irányának, korral haladó törekvéseinek minden barátját, hogy a „Debreczen” terjesztését vegyék lelkökre, ajánlják ösmerőseik között.

Tisztelettel:

„DEBRECZEN”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

A siketnémák karácsonyfa- ünnepélye.

A Siketnémák Gyámolító Egyesület igazgató-tanácsa az idén is rendez ünnepet a „testben és lélekben koldusszegények” javára s ehhez a következő felhívásban kéri a társadalom segítségét:

Az örök szeretet nevében!

Mióta a siketnémák megmentésére rendelt intézetünket felállítottuk, azóta így karácsony táján minden évben felemeljük kérés szavunkat, hogy gyámoltjaink számára a jótékony emberbarátok adományából örömet szerezhessünk.

Most hetedizben gyűjünk meg a szent estén karácsonyfánkat, hogy köréje gyűjtven 78 tanítványunkat, feledtessük velük a sors mostohaságát. Mert nincs a nap alatt senki, aki a teremtésben annyira vesztes maradt volna, mint a siketnéma; és nincs a nap alatt senki, aki a nagy veszteségben a kárpótlásra oly igen nagyon rá volna szorulva, mint a siketnéma.

Felebarátaink! Most, — amikor buzgón igyekszünk örömet szerezni a mieinknek, ne feledkezzünk meg a természet árva teremtséiről, a siketnémákról sem, hiszen minden vallás tanítása szerint testvéreink ők nekünk s csupán abban különböznek tőlünk, hogy ők testben és lélekben koldusszegények s a szájalom kenyerét eszik.

Édesítsük meg kenyerüket ez egy napon az örömmel edességével s öregbítsük a magunk örömet az ő boldogításukkal.

Intézetünk igazgatója (Csapó-utca 35. szám alatt) hálás köszönettel fogad bármily csekély pénzbeli vagy természetben való adományt is, mely a siketnémák karácsonyfájára hozzá érkezik. A siketnémák karácsonyfa-ünnepélyére pedig, mely folyó 22-én délutáni 5 órakor tartatik meg, az érdeklődő emberbarátokat már most is tisztelettel meghívjuk.

Debrecen, 1909 dec. 15-én.

Hazafias üdvözléssel

a Siketnémák Gyámolító
Egyesület
igazgató tanácsa.

A felhívást megértik a szerető szívek s leteszik filléreiket szerencsétlen embertársaink javára.

— **Áthelyezés.** A kereskedelmi miniszter Totits Andor ungvári h. főnököt és Papp pénztárosnőt Debrecenbe helyezte át.

— **Tombola-est.** A Debreceni Jótékony Nőegylet 1910 január 15-ikén az Arany Bika dísztermében tombola-estét rendez. A választmány faradhatlan buzgalommal igyekszik az est erkölcsi és anyagi sikerét biztosítani úgy, hogy ezen tombola-est kétségkívül legsikerültebb és legérdekesebb mulatsága lesz. Belépti jegy 4 korona, ugyanennyi egy páholy ára is, a páholyba lépőknek azonban személyjegyet is kell váltani. Egy tombolajegy ára 50 fillér. Ételekről-italokról Németh András és társa gondoskodik.

— **A trónörökös Kardhordó Árpádnál.** Ferencz Ferdinánd trónörökös meglátogatta Kardhordó Árpádot, aki most Bécsben mutogatja páratlan Amfibium gyűjteményét. A fenségek rendkívül érdeklődtek a kiállítás iránt s nagy meglepődéssel nyilatkoztak a látóvalókról. A vendégek szórakoztatására szájkosarat tettek a krokodilra s úgy sétáltatták a kiállítási teremben. A fenséges család felőlán túl időzött a kiállításon s Kardhordó Árpád igazgatójának különös elismerésüket nyilvánították.

Mint hogy nem nagy esetek, de apró, hétköznapi csip-csup dolgok világítanak be az emberek lelki világába, a trónörökös látogatásáról ideiktatjuk magának Kardhordó Árpádnak a leírását:

A legnagyobb zavarban voltam, amikor a Gartenbau előtt két udvari fogat állott meg. Vasárnap délután úgy három óra tájban, mintha csak polgári sorban levő látogató lett volna, a trónörökös a pénztárhoz ment s megváltotta a belépő jegyeit. En magam csak amolyan, hétköznapiak se díszes ruhában voltam s a köszöntésem azzal kezdődött, hogy bocsánatot kértem, amiért nem vagyok díszben. Ha tudtam volna.

— Teljes díszben van Kardhordó ur, mondotta ő fensége. A semmittevő díszmentől mindig díszesebb a munkás zubbonya. Ha jól étettem a nevét: ön Kardhordó: Sabeltráger — mosolygott a trónörökös.

— Azt már megállapították, hogy ön magyar! — Vitte tovább a beszédet a fenséges asszony, én meg megállapítom, hogy ön budapesti.

Amiből megértettem, hogy a trónörökös felesége érti a magyar szót, mint, minthogy maga a trónörökös velem magyarul beszélt. A kis főhercegek már a kigyók bódéjánál jártak s édesapjuk, aki mellettem állt, onnan magyarázta a kigyópéldányok neveit, életmódjukat s elfogatásukat eszközeit. Ő maga is járt azon a földrészen, ahonnan én a kigyóimat szereztem bár elismerte, hogy a Budapest is kiállított boa konstruktoromnak párját sehol még nem látta. A trónörökösné éppen azt kérdezte, hogy vállalkozásomnak hol volt több bevétele Budapestene vagy Bécsben, amikor a legidősebb kis fenség azt az óajtását fejezte ki, hogy nagyon szeretne lovagolni az óriási teknőc hátán, amely egyik remeke kiállításomnak. A fenségek engedelmével felemeltem a hereget s ráállítottam a teknőc hátára, amely a fenségek kacagása közben voaszolta kedves terhét néhány lépésre.

A trónörökös ő fensége bucsuzván polgári módon szorított velem kezét. Mondhatom, fejezte be szavait Kardhordó, hogy „a Belveder titokzatos lakója” nyíltszívű, barátságos polgárember, még ha trónörökös is.

— **„Szomorú” helyett — örvendetes kimutatás.** Lapunk mai számába téves információk alapján az a hír került bele, hogy Debrecenben a meghalt gyermekek száma meghaladja a 3000-et. Munkatársunk, mint rendesen, ma is elment az anyakönyvi hivatalba, ahol mindjárt belépésekor Muraközy Aladár h. anyakönyvvezetővel találkozik, aki e szavakkal fordult hozzá:

— Hát öcsém, hogy lehet az, hogy a

maguk lapjában az a szomorú statisztika áll, hogy a meghalt gyermekek száma meghaladja a 3000-et?

— Bizonyára tévedés van a dologban. — Hozzák helyre öcsém ezt a tévedést — folytatta beszédét Muraközy — mert nem a meghalt gyermekek száma 3000, hanem a születetteké. És erre büszke is vagyok, mert még ilyen örvendetes sohasem volt a született gyermekek statisztikája, mint ez évben.

Muraközy Aladár h. anyakönyvvezető kérését ezuttal teljesítjük és kijavítjuk a „szomorú” szót „örvendetes”-re.

— **Debreceni kos Budapesten.** A kir. műegyetem állattani osztálya nevében Wartha Vince dr. megkereste Debrecen, hogy egy ratzka kosfejet szarvakkal küldjön a gyűjtemény számára. A kérésnek eleget tett a tanács. Kovács Kálmán hentesből egy ritka példányt szerzett meg s ma felküldte Budapestre.

— **A mentők gyűlése.** A debreceni mentő-egyesület választmánya e hó 21-én, kedden délután 5 órakor a főispáni hivatalban ülést tart.

— **Ki lesz a cigánykirály?** Az ország hirneves cigányprimásai között hónapok óta valóságos nagyidai háborúság tört ki, amelynek eredményeként ma egy II. országos cigányzeneversengős zajlott le a fővárosi Vigadó termében. Az eszmét az adta meg, hogy XXXVI. Rácz Laci, aki az idei nyárra a debreceni Royal-kávéházban oly nagy sikerrel muzsikált, fölvetta a cigánykirály címet.

Kőczé Antal és Csóka Józsi e miatt hírlapilag felszólították, hogy vagy tegye le a bitort királyi címet, vagy álljon ki a porondra s muzsikaszóval mutassa meg, ki a legény a csárdában. A kihívás eredménye volt a mai jótékonycélu hangverseny.

A versenyen nagyváradi Hamza Guszti magyar nótákat játszott oly nagy sikerrel, aminőt Kőczén kívül egy primás sem aratott. A tetszés orozslánrészt Kőczé Antal ragadta magához Rózsavölgyi „Nagy kesergője”-vel és néhány mélyen átértzett, gyönyörű technikájú magyar nótával. — Nagy sikere volt a népszerű Csóka Józsinak is.

XXXVI. Rácz Laci a verseny után így nyilatkozott egy újságíró előtt:

„Hogy a király címet használom, ehhez éppen annyi jogom van, mint a harisnyakirálynak, vagy a nyakkendőkirálynak. Ha Kőczének ez nem tetszik, hát vegye föl a császár címet, vagy legyen pápa. Én nem bánom. A közönség ugyanis tudja, ki különb legény kettőnk közül. — Ezt írjátok ki a lapba.”

A cigányprimások versengése Debrecenben is nagy emóciót keltett. Egy munkatársunk ugyanis a karácsonyi vásár után Kiss Béláról, mint „debreceni cigánykirály”-ról emékezett meg. Most arról értesülünk, hogy Rácz Károly és Magyar Imre jeles primásaink szintén verseny útján akarják a közönséggel eldönteni: ki lesz a debreceni cigánykirály?

ELŐFIZETŐINKHEZ! Tisztelettel kérjük mindazokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése lejár, sziveskedjenek a megújítás iránt idejekorán intézkedni, hogy a lapot továbbra is fennakadás nélkül küldhessük.

— **Megszökött a közkórházból.** Vakmerő lépesre szánta magát Tóth Ferenc rovtott multu ember. Tóth a betörővilágban ismert alak, de ismerik a rendőrségen is. Országosan körözték a jeles firmát s ezelőtt 2 héttel Debrecenben elfogták. Talált nála a rendőrség különféle betörőből származott holmit és 150 korona készpénzt. Kihallgatásakor előadta, hogy Kispesztén, Ujpesten, Rétságon, Vácon tört be s a holmik onnan erednek. Egyben azt a kérelmét adta elő a rendőrségen, hogy igen beteg, fáradt. — A

Uj! „Foto-Glob” Uj!

Batthyányi-u. sz. 6.

MEGNYILT

Külföldi tanulmányok alapján villanyfényvel berendezett
fényképészeti műterem.

Nyitva reggel 8 órától este 10 óráig.

Interieurök, Exterieurök, Aroképes levelezőlapok és igazolványok 24 óra alatt készülnek.

rendőrorvos véleménye alapján felvették a kórház belgyógyászati osztályára. Két hét óta volt kezelés alatt Tóth Ferenc. Tegnap azonban kórházi ruhájában megszökött. Kiderült, hogy azért vágyott a kórházba, mert onnét a szabadulás inkább lehetséges, mint a rendőrségről. Igen valószínű, hogy Tóth értesítette egy betörőtársát, hogy kórházban van. A cimborá felkereste, ellátta pénzzel s így a szökés igen könnyű volt. A rendőrség a ravasz betörő kézrekerítésére a szükséges intézkedéseket megtette.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő halálos eseteket jelentették be: Baranyi Sándor ref. 52 éves, Sarkadi Ferenc rom. kath. 57 éves, özv. Némethi Józsefné ref. 54 éves, Király István baptista 12 hónapos, Kovács Mihály ref. 54 éves.

Hátralékos előfizetőinket értesítjük, hogy 300 oldalra terjedő képes nagy naptárunkat addig nem kapják meg, míg az 1909. évi teljes díjat ki nem egyenlítik. — **Miután ezen egyszerű naptár már a legközelebbi napokban kerül szétosztásra,** kérjük a hátralékok sürgős beküldését.

— **Ügyvédjelölt nagy praxissal** (németül is tud) ügyvédi irodában a délutáni órákra alkalmazást keres. Cim (telefon utján is) a kiadóhivatalban.

Férfidivat különlegességek, elegáns nyakkendők, házilag készült férfi ingek, valódi angol téli kesztyűk legnagyobb választékban LENGYEL SAMUNÁL PIAC-UTCA 43. Férfi kalapokban speciálista.

— **Ajándék beszerzés előtt** feltétlenül tekintse meg a *Harmathy* antiquárium kirakatait Fűvészkert-u. 14. Csodát fog látni!

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

A „Takarékosság” sikkasztói.

Felelőségre vonják az igazgatóságot is.

Budapest, december 16.

A budapesti rendőrségen ma hallgatták ki Finda Józsefet és Szigeti Emilt, a vasutasok „Takarékosság” című szövetkezetének tisztviselőit, akiket azzal vádolnak, hogy a szövetkezetet nagyobb összegig megkárosították.

Findáról kiderült, hogy 1886 óta minden ellenőrzés nélkül pénztároskodott. A mérlegeket könnyen meg lehetett hamisítani, mert senki sem törődött az ügymenettel. Nagy visszaélés volt, hogy 1500 koronát is adtak pajtáskodásból előkelő vasutasoknak, holott alap-zabályszerűleg csak 50–60 koronát volt jogukban adni.

Amikor a régi főkönyvből átvezették a tételeket az újba, akkor gyakran megesett, hogy egy nagyobb betét az új könyvben már igen kicsire apadt. Egy 2500 koronás betét az új főkönyvben már mint 1500 koronás tétel szerepelt. Amikor eziránt a főkönyvelő Szigeti megkérdezték, kurtán csak ennyit válaszolt:

— Kérem, ez tévedés volt. Amikor pedig az ezer korona fölösleg irányában érdekeltek a pénztárosnál, annak ez volt a válasza:

— A pénztárnak soha nem volt fölöslege.

A rendőrségen különben jelentkezett két vasutas, a i a Takarékoságnál elhelyezett több ezer koronát. Van könyvecskájuk a betétről, de a szövetkezet könyveiben nyoma nincs a betétnek.

Ilyen és hasonló cifraságok derültek ki a szövetkezetéről, amelynek igazgatóságára is kiterjesztették a nyomozást és vagyoni felelőségre fogják őket vonni.

Tájékoztató.

— (Mulatságok s egyéb szórakozásokról.) —

December 18., Szombat:

Este 9 órakor.

A Debreceni Gazda Kör bálja a Bika disztermében.

December 19., Vasárnap:

Délelőtt 11 órakor.

A debreceni írók matinája a Royal disztermében.

December 25., Szombat:

Este 8 órakor.

A Munkás Dalegylet estélye a Bika disztermében.

December 31., Péntek:

Este 3 és fél órakor.

A Kossuth Dalkör dalestélye a Bika disztermében.

Január 1., Szombaton:

A Szent Erzsébet egyesület tea-délutánja a Royal nagytermében.

Január 5., Szerda:

Este 8 órakor.

A Polgári Kör táncestélye a Bika disztermében.

Január 8., Szombat:

Este 8 órakor.

Az izr. nőegylet bálja a Bika szálloda disztermében.

Január 9., Vasárnap:

Este 8 órakor.

Fráter Loránd dalestélye a Bika disztermében.

Január 13., Csütörtök:

Este 8 órakor.

Culp Julia s az orosz trió hangversenye a Bika disztermében.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Pénteken, 1909 december 17-én

harmadszor

Taifun.

Színmű.

Főbb szereplők:

Zilahy Gyula	Arkosi Vilmos
Kemény Lajos	Oláh Zoltán
Ligeti Lajos	Lugosi Béla
Gyöngyi Izsó	Hübel Aranka
Huzella Irén	Mártonfi R.
Győre Alajos	Kardos Géza

Holnap, szombaton, december 18-án
negyedszer

Taifun.

Színmű.

* **Karácsonyi műsor.** Az igazgatóság a karácsonyi ünnepekre a következő dara-

bokat tűzte ki előadásra: Vig özvegy, Iglió diákok, Elvált asszony és Felhő Klári. 24-én este nincs előadás. Délután 3 órakor, mint minden évben gyermekelőadást tart a színház. Színre kerül Hüvelyke Matyi bohó kalandjai. Regényes bohózat érekezzel és táncokkal. Hüvelyk Matyit a kis Irmái Magduska játssza.

* **Tilos a csók.** Vincze Zsigmond szép zenéjü operettjének vasárnap lesz a bemutatója. A kitűnő operette következő kiosztásban kerül színre. A király — Horváth K., A királyné — Zilahné, Az igazságügyminiszter — Ligeti, A pénzügyminiszter — Györfi, A rendőrminiszter — Nádor, Max a király trombitása — Arkosi, Molly a kis herceg dadaja — Szilassi, A felszemű bagoly — Gyöngyi Izsó, Catarina udvarhölgy — Gerő Ida

A főváros Ady-hece.

Kirohanás a költő ellen.

Sajnálják a kétezer koronát.

Debrecen, december 16.

Hirt adtunk nemrég a székesfőváros tanácsának nemes határozatáról, amely a Ferenc József koronázó alapítvány 2000 koronás szépirodalmi díját a zsüri ítélete alapján Ady Endre, a kiváló poéta részére szavazta meg. Nemesak az új magyar irodalom hívei, hanem az egész magyar sajtó lelkes örömmel fogadták ezt a hirt, amely a ma élő, legnagyobb magyar poéta méltanyulásának és megbecsülésének dicséretes bizonyítéka.

De nincsen róza tövis nélkül. Ady Endre dicsőségét és boldogulását megirigyelték. Egy analfabéta budapesti városatyja a főváros tegnapi közgyűlésén arra vállalkozott, hogy a nagy költő kiadását meggyűlölt, bárgyú előítélet alapján erkölcselenséggel és nemzetköziséggel vádolva Ady költészetét. A clerikális pártpolitikából eredt kirohanásnak azonban nem ugrott be a főváros és a felvilágosult, modernül gondolkodó polgármester és városatyák védelme után Ady Endrének a koronázó alapítvány díját kiadta. Sőt a barbár támadás nem sikerült s a főváros nem bánt el az egész országban ünnepezt költőjével szemben „mostoha anya” módjára...

Az érdekes közgyűlési affér lefolyásáról, amelyet méltán nevezhetünk el Ady-heccnek, részletes tudósításunk a következő:

A főváros tegnapi közgyűlésén a tanács jelentést tett a közgyűlésnek, hogy a 2000 koronás szépirodalmi díjat a zsüri Ady Endrének ítélte.

Baránszky Cyula a bejelentést nem veszi tudomásul. Legkiválóbb szakértőkkel beszélt, akik mind oda nyilatkoztak, hogy Ady Endre kétségtelenül tehetséges ember, de sem hazát, sem Isent, sem erkölcsöt, sem becsületet nem ismer (Nagy zaj.), hogy Ady Endre egy irodalmi perverzításban szenvedő poéta. Formailag nem helyes a zsüri ítélete, mert Ady nem szorult rá a támogatásra. Gelléri Mór ezzel szemben azt vitatja, hogy zsüri az ország vélményét még ritkán találta úgy el, mint amikor a szépirodalmi díjat Ady Endrének adta. Ady kiváló egyéniség s a ma élő poéták között az első helyen van. Az nem érv, hogy nem szorult rá, mert a díjazással nemcsak anyagi jutalmat akarnak adni, hanem erkölcsi elismerést is. Rózsavölgyi Gyula alpolgármester fölolvasta az alapító okiratot, amely szerint a zsüri végérvényesen határoz. Baránszky indítványát tehát tárgyalni sem lehet. Pető Sándor tiltakozik az ellen, hogy Baránszky távollevővel szemben olyan kritikát gyakorolt. Ugy látja,

Fizessen elő lapunkra! Ingyen kapja a „Debreczeni Képes Kalendárium”-ot és januárig e lapot.

Karácsonyi vásár megnyílt VIDA MIKLOS Bartha Kálmán utóda
női divat-, pipero és rövidáru üzletében
a SZALLAGKIRÁLYNÉHOZ, Debrecen, Városház alatt.

hogy Baránszky nem a poéta ellen, hanem a radikális progresszív irányt követő férfiu ellen szólt s tiltakozik az ellen, hogy azért üldözzenek valakit, mert más politikát és irányzatot követ. A közgyűlés többsége a jelentést tudomásul vette.

Ezzel a hazai kulturviszonyokra nem valami hizelgő Ady-hecc szerencsésen véget ért.

TÁVIRATOK.

A Ház holnapi ülése.

A pártok értekezletei.

Budapest, december 16. A képviselőház holnapi ülése csak formális ülés lesz. Wekerle Sándor a szombati ülésen nyújtja be az indemnítási javaslatot, melyet a pénzügyi bizottság elé fognak utalni.

A pártok a holnapi ülésen való teendők megbeszélése céljából részben ma este tartottak értekezletet, részben holnap délelőtt fognak tartani.

A függetlenségi és 48-as párt este hat órakor tartotta meg értekezletét. Kmetty Károly támadta a kormányt Justh megnyitó beszéde után, majd gróf Batthyány Tivadar beszélt. Megállapították, hogy a pártnak 137 képviselő tagja van. Sajnálattal vették tudomásul, hogy az irattárt Kossuthtól nem kapták vissza. Majd megállapították az indemnítási javaslat elleni taktikát s elhatározták, hogy azt minden módon meg fogják obstructálni.

A 48-as Kossuth-párt értekezlete elfogadta a gróf Bethlen-féle határozati javaslatát, melyben helyeslik az indemnitás benyújtását. Azután megállapították a királyhoz intézendő felirat szövegét.

Az alkotmánypárt és néppárt elhatározta az indemnitás támogatását.

A balpárt és a nemzetiségi párt holnap délelőtt tíz órakor tartanak értekezletet.

A bán a királynál.

Bécs, december 16. A király ma délelőtt Rauch báró horvát bánt egy óráig tartó kihallgatáson fogad a.

A belga király haldoklása.

Brüsszel, december 16. A király állapota a tegnapi nap folyamán némileg javult. Ma reggel ez a távirat érkezett. Bár az orvosok megállapították, hogy a király az éjszaka jól töltötte, reggel 4 órakor tanácskozást tartottak, amelynek eredménye még ismeretlen. A tegnapi est folyamán a király állítólag többször elájult. Ejjel érkezett távirat szerint semmi remény nincs a király felgyógyulására.

Az idegbaj áldozatai.

Zalatna, december 16. Bartos János földbirtokos hirtelen elmezavarában agyonlőtte nejét azután önmagát. Hónapok óta idegbaj gyötörte.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatózsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, december 16.

Buzakinál vételkedv mérsékelt. Szilárd irányzat mellett 25,000 métermázsa került forgalom 10 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonafajták tartottak. Idő: hideg.

Buza áprilusra	14.00-01
Buza májusra	13.88-89
Buza októberre	11.85-86
Rozs áprilusra	9.97-98
Rozs októberre	8.95-96
Zab áprilusra	7.60-61
Zab októberre	00.00-00
Tengeri májusra	6.73-74
Repce augusztusra	13.30-40

OLCSÓ IRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat ógnél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írás és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író, és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5-40.

Debreczen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

Playmore urnak és Benjaminsnak úgy látszott, mintka az összeállítás csaknem lehetetlen volna. De ügyes társuk csakhamar megnyugtató aggályait.

Figyelmük a papiros vastagságára utaltatott. A darabok a legerősebb levélpapírból valók voltak. Majdnem kétszer oly vastag volt a papír, mint az, amelyen dolgozott, midőn a hamisi ás ügyével foglalkozott. Ennélfogva aránylag könnyű feladat volt reá nézve a papírfoszlányokat szétválasztani és az urakat arról biztosítani, hogy még aznap oly mennyiségű darabokat fog elkészíteni, hogy estére az urak már megkezdhetik az összeillesztés munkálatait.

Ezen magyarázatok után nyugodtan műtétéhez látott. Míg Be jamin és az ügyvéd a legelőbb talált levéldarabok fölött tanakodtak, azoknak összeillesztésével járadozva, a vegyész a töredékek reá bizott nagyobb részét darabonként ktfelé osztá és szerencsésen összeillesztett s ragasztott vagy öt-hat mondatot a sima kemény papíron, mely e célra elő volt készítve.

A kutatók mohón olvasták el az összerakott mondatokat.

Helyesen volt elkészítve, az értelem teljes volt. Az első eredmény, melyre kísérletei vezettek, elég feltűnő volt, hogy minden fáradozásukat megkoronázza. A befoglalt értelem tökéletesen hitelesíté a személyt, kihez az elhunyt Macal an Eustacéné levelét intézte.

E személy férjem volt.

S e levél, mely férjemnek szólt, ha bizni lehet a legközelebbi bizonyítékokban, ugyanazon levél volt, mit Miserr mus Dexter elsikkasztott és rejtve tartott, míg a bűnpórt tárgyalás bevérgződött s annak befejeztével megsemmisített.

(Folyt. köv.)

A BORSOS-féle

HAJSZESZ a legjobb hajnövesztő és hajápoló szer. Hatása bémulatos. Megszünteti a hajhullást, a hajvégek megtöredezését. NÖTTETI A HAJÁT és nem változtatja annak színét. — Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában

DEBRECZEN.

LAPUNK

karácsonyi kedvezménye

A „Debreczeni Képes

nagy Kalendárium.

FÁY-féle ARC-CRÉM.

Kitűntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításán arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkitűnőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztátalanosságai ellen.

Egy tégely ára egy korona

Hozzávaló „Fáy-szappan” szintén egy korona

Kapható a készítő

GROSZ NAGY FERENCZ gyógyszerésznél

Debreczen, Kossuth-utca 8.,

a színház mellett. * Telefon sz. 469.

„ARANYEGYSZARVU” gyógyszertár.

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani a legjobb s legolcsóbb pontosan szabályozott

Óráimat

a következő szabott árak mellett:

Ébresztő óra 1 frt 60, 1 frt 80 és 2 frt.
Nickel zsebóra 2 frt 50, 3 frt és 3 frt 50.
Inga óra. 1 napos, felet és órát ütő, szép hangos ütővel, 70 cm. tokban 6 forint, 100 cm. tokban 8 frt 50; 8 napos, 100 cm. tokban 10 frt 50. harangütővel 12 forint.
Konyha óra 2-50, 3-50, 4- forint. Zsebóra üveg 15 kr., mutató 10 kr. Inga órák 3 évi jótállással. Ébresztők és zsebórák 1 évi jótállással.

Óra javítások a legjobban javítva s legolcsóbban 1 évi jótállás mellett.

Kiváló tisztelettel

BLATTNER BÉLA
UTODA

FÜSI GÁBOR

DEBRECZEN, Kossuth-u. 4. sz.

A legszebb
karácsonyi és újévi ajándék
Némethy „platinotypia” arcképei.

Debreczen sz. kir. város polgármesterétől.
4575—1909. eln.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város házipénztára által kezelt utalap pénztár 1907., 1908. évekről szerkesztett zárszámadásai az 1890. évi I. t.-c. 28. § értelmében a **polgármesteri irodában folyó évi december 15-től december 30-ig** 15 napi közszemlére kitétvén, erről a város közönségét azzal értesitem, hogy az ellen a netaláni észrevételeiket hozzam a fent kitett határidő alatt beadhadják.

Debreczen, 1909 december 15.

Kovács József
polgármester.

Bosznay J. és Társa divatáruházában a nagyszabású karácsonyi vásár megkezdődött.

Minden vevőnek érdekében áll az
**az 50%-al leszállított
ruhakelmék, selymek és mosóárúk**
óriási halmazát megtekinteni.

Különösen feltűnést keltenek jó minőségük és rendkívül olcsó áruknál fogva:

Francia delinek	43 kr.
Bluz és ruhaselyem, több ezer méter	65 kr.
Gyapju ruhaszövetek ...	39 kr.
Flanell Barchetek, prima minőség	26 kr.
120 cm. csikos divatszövet	98 kr.
Francia flanell, tiszta gyapju	65 kr.
Selyem batiszt uj mintákban	33 kr.
Mosó delin	26 kr.
Szövet-, selyem- és mosó maradékok rendkívül leszállított árakban	

Mintákat vidékre készséggel küldünk.

Bosznay J. és Társa
divat- és szőnyegáruháza
Debreczen, Kossuth-u. 5.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Piac-utca 26. és 28. sorszámú telkeinek jobb értékesítésére zárt ajánlati versenyárgyalást hirdet.

Ajánlat tehető:

I-ső módozat: Mindkét teleknek örökáron megvételére.

II-ik módozat: Mindkét teleknek ajánlattevő által beépítésére, adandó terv és feltételek szerint.

III-ik módozat: A második módozat mellett bemutatandó terveknek a város részére átadására.

Ezen három ajánlati módozat általános és részletes feltételei a polgármesteri hivatalhoz, a hivatalos órák alatt egy koronáért megszereshetők.

Ajánlat minden módozatra külön teendő, de egy ajánlattevő mindhárom módozatra is tehet ajánlatot.

Az I-ső és II-ik módozat szerinti ajánlathoz bánatpénzt kell letenni és pedig:

az I-ső módozathoz 20,000, azaz huszezer koronát;

a II-ik módozathoz 25,000, azaz huszonötezer koronát.

Ezen bánatpenz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban **1910. évi február hó 5-én, d. e. 10 óráig a városi házipénztárban** teendő le s a letéti jegy az ajánlathoz csatolandó.

Az írásbeli zárt ajánlatokat pecséttel lezárva és „Ajánlat a Piac-utca 26. és 28 számú telkek hasznosítására az (I. vagy II., vagy III.) módozat szerint” felirattal ellátva 1910. évi február hó 5-én délelőtt 11 óráig a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be.

A beérkezett ajánlatok 1910. évi február hó 5-én délelőtt fél 12 órakor a városház nagytermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve beadott, távirati vagy utóajánlatok, valamint az előirt bánatpénz nélkül beadott ajánlatok a versenyárgyalásból kizáratnak.

A város fentartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson s bármely módozatot választhassa, vagy az ajánlatok mellőzésével a kérdést más uton oldhassa meg s végül, hogy bármelyik ajánlattevővel szabadon tárgyalhasson anélkül, hogy az ily tárgyalásra az egyes, vagy az összes ajánlattevők igényt formálhatnának.

Ajánlattevő ajánlatával a végleges döntésig, de legfeljebb az ajánlatok felbontásától számított egy évig kötelezettségben marad.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1909. évi december hó 9-én tartott ülésében.

A városi tanács.

Aláírási felhívás.

Debreczen sz. kir. város és vidéke t. közönségének szives tudomására hozzuk, hogy

JELZÁLOG ÉS HITELBANK MINT SZÖVETKEZET

cég alatt korlátolt felelősség alapján álló szövetkezetet alapítottunk, mely céljául tűzte ki olcsó segélynyújtás által a gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekek istápolását.

A szövetkezet 5 éves évtársulatot alakít,

heti 50 fill. törzsbetéttel

s működését 1910. évi január hó 1-én hivatalos helyiségében **Piac-utca 30. szám** (Ungváry ház) kezdi meg.

Az igazgatóság:

DR. LANG SANDOR,
orvos, elnök.

BERÉNYI LAJOS,
máv. felügyelő, alelnök.

TURAI FRIGYES,
ügyvezető igazgató.

DR. TÓTH JÁNOS,
ügyvéd, jogtanácsos.

BLATTNER GYULA
GROSZMANN IGNÁC
LUKÁCS SOMA

GLÜCK SÁNDOR
KISS IGNÁC
SZIKSZAY GÉZA
URBANOVITS MIKSA

GOLDBERGER A.
LUKÁCS IZIDOR
TÓTH LAJOS

Felügyelő-bizottság:

SZILÁGYI J., BISOTKA L., Ifj. GANOF SZKI L., KORMOS GY.

Aláírás eszközölhető bármely igazgatósági-, vagy felügy. bizottsági tagnál.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbéli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Levélbélyegeken is lehet az apróhirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fenntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. Beérkezett ajánlatokat a kiadóhivatal bármely címre továbbítja, ha a hirdető e célra megfelelő postadíjat küld.

Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. o. 8-12-ig és d. u. 2-7-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik:

„Tea“, „Göndör“, „Vilmike“, „Kismama“.

Fiatal ember vagyok, nincs ismeretségem, szeretnék egy oly kedves családdal megismerkedni, hol egy pár vig órát eltölthetnék. Szíves meghívások „Vigságban él boldogan az ember“ a kiadóba kéretnek.

Osinos hölgyek ismeretségét kéri egy diszkrét fiatal barna jogász. Levelet „Jogász“ jellegre a kiadóba kérek.

Fiú, megírnék mindent, de nem lehet, mutti haragszik, gazembernek mond vigyázz! Pá „Szókehajú“.

Független csinos aszonykát, kinek foglalkozása van és rendezet viszonyok közt él, vasárnapokon szórakoztatna elegáns megjelenésű fiatal ember. Szíves választ kér „Őszi esték“ jellegre a kiadóba.

Magasrangú katonatiszt, levele a kivánt helyen.

Akinek nincs kiterjedt ismerettsége és nőszülni vagy férjhezmenni akar, tegyen megfelelő hirdetést közre lapunkban s olyan feleséget vagy férjet fog találni, amilyent óhajt.

Fiatal, bájos lányka ismeretségét keresi egy gavalléros, figyelmes uri ember. Levelet „Titoktartás“ jellegre a kiadóba.

Akar ön ismeretséget kötni, úgy forduljon lapunk „Levelezés“ apróhirdetéséhez.

Lakás.

Osinosan butorozott szoba kiadó. — Simonffy-u. 15. szám alatt.

Utcai butorozott szoba, külön bejárattal kiadó. Címe a kiadóban.

Egy kis butorozott szoba, közel a Fő-térhez, azonnal kiadó.

Ne pazaroljon

sok időt, ha olcsón és jól akar vásárolni valamit. A helyett, hogy kereséssel töltené el az idejét, hirdessen a „DEBRECZEN“ apróhirdetési közzét és özőnével kapja a legjobb ajánlatokat.

Ajánlat.

Németajku benne ajánlkozik. Tudakozódní Klein-intézet, telefon: 765.

Különböző fajborok: Rizling, Kövidinka, Burgundi, továbbá érmelléki borok nagyban megrendelhetők Dienes Barna tulajdonosnál Széchenyi-utca 46. sz.

„Jes“ porcellán poudér és toilet borax arckém kapható Vidánál, Városház alatt.

Egy jó zongora eladó. Cím a Csáthy-féle könyvkereskedésben, Egyháztér 2. sz.

Saját termésű ó- és új érmelléki hegyi fajborok, különböző évié, kapható 50 literen felül Tóth Sándornál, Hunyadi-u. 26. szám, Debreczen.

Gyöngyvirág Crème kapható Mihalovits Jenő gyógyszer-tárában.

Kereslet.

Négy középiskolát végzett, jó családból való fiú tanulónak felvétetik Csáthy Ferenc könyvkereskedésben.

Ügynököt keres egy helybeli cég, biztos mellékkereset. Cím a kiadóban

Lapunk utcai elárusításához fluk (Rik-kancosok) felvétetnek.

Ügynökök magas jutalékkal felvétetnek. Cím a kiadóban.

Eladás.

Kitűnő Booskal kertli óbor kisebb mennyiségben is eladó. Csapó-u. 38.

Egy hat lóerejű gőzmotor — gazdaságban is alkalmas — jutányos áron eladó. Cím a kiadóban.

Bihardíszegen egy nagy jövedelmű szőlő, 6 hold, 2 nagy pincével, kényelmes lakással, teljes berendezés, borház, hordók stb. előnyös feltételek mellett eladó. Értekezhetni dr. Csáthy Dezső ügyvédi irodájában, Piac-u. 83.

Bihar—Díszegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz.

Makulatura újságpapír kiló- vagy mázsza számra a lap kiadóhivatalában eladó.

Csemegeszőlöt

legnemesebb téli fajokban, muskotálylyal 5 kiót 4 koronáért, remek szép, finom almát vagy körtét 3 koronáért, vékonyhéjú díjót vagy óriás birset 2 és fél koronáért, óriás gesztenyét vagy lédús citromot 2 koronáért szállít Müller I. gyümölcskivitele Kskunhalas.

Kubek Sándor

gyógyszertára a „Mégváltó“-hoz
DEBRECZEN, Tiszapalota.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szíves tudomására hozni, hogy a Tóth Béla ur „Mégváltó“-hoz címzett, Debreczenben, a Tiszapalotában levő gyógyszer-tárát folyó hó 16-án, tulajdonjoggal birtokomba vettem.

Kiváló tisztelettel:

Kubek Sándor
gyógyszerész
Debreczen, Tiszapalota.

SZABÓ LAJOS FIAI cég

divataruházában

leszállított árak mellett

karácsonyi vásár

folyamatban van.

➡ Árak, minőségek, választék versenyen kívül! ➡

Sport flanel	eddig 24 krajcár	17 kr.
Velour Velez.	eddig 36 krajcár	26 kr.
Mosó delain	eddig 42 krajcár	26 kr.
Francia delain	eddig 85-90 kr.	50 kr.
115 cm. Angol szövet	eddig 80 krajcár	50 kr.
110 cm. Divat szövet	eddig 165 kraje.	90 kr.
Ruhaselymek	eddig 2-3 forint	1 frt.

A többi föl nem sorolt mintázott, különféle egyszínű kelméknél

40--50% -os árengedmény!

Donogán és Somossy

cegnél

DEBRECZEN,

Kistemplombazár,

megkezdődött a nagy

karácsonyi vásár.

Elsőrendű árúk kerülnek eladásra leszállított árak mellett.